Preventie en gezondheidsbevordering in 2025:

Welke rol speelt de medisch specialist?

Jan van Wijngaarden,

cardioloog Deventer Ziekenhuis, lid commissie Medisch Specialist 2025

Francoise Klessens,

internist Franciscus Gasthuis, Rotterdam.

Visiedocument

Medisch Specialist 2025

Ambitie, vertrouwen, samenwerken

In 2025 behoort de Nederlandse medisch specialistische zorg aantoonbaar tot de meest innovatieve, doelmatige en kwalitatief beste ter wereld

Toekomstbestendig visiedocument én actiegerichte agenda

Federatie Medisch Specialisten

Visiedocument

Medisch Specialist 2025

ambitie, vertrouwen, samenwerken

+

ALGEMENE VRAGEN BIJ ELK HOOFDSTUK:

- Gaat u met dit thema wel of niet aan de slag?
- Wie gaat hiermee aan de slag?
- Wat gaat u precies doen?
- Wat en wie heeft u hiervoor nodig?
- Hoe gaat u concrete invulling hieraan geven?
- Wanneer gaat u beginnen en wanneer verwacht u de eerste resultaten of voortgang te rapporteren?
- Zijn er eventuele belemmeringen waarom u hier nog niet mee aan de slag kunt gaan?

THEMA's Medisch Specialist 2025

DE UNIEKE PATIËNT EN DE MODERNE MEDISCH SPECIALIST

RICHTING NETWERKGENEESKUNDE

BETROKKEN BIJ GEZONDHEID EN GEDRAG

VOOROP IN VERNIEUWING

Federatie Medisch Specialisten

04 Betrokken bij gezondheid en gedrag

Onze ambitie voor 2025:
Er wordt minder gerookt, minder alcohol gebruikt en meer bewogen. Hier dragen de medisch specialisten aan bij. Zij spreken zich in het openbaar en in de spreekkamer uit over het belang van een gezonde leefstijl.

Medisch specialisten bieden op het gebied van preventie concrete handvatten aan hun patiënten. Dit doen zij op basis van een toegenomen kennis over de relatie tussen leefstijl, gezondheid, ziekte en functioneren en over de effectiviteit van preventieve interventies.

Videoboodschap Don Berwick

Boodschap Don Berwick:

Gezondheid en welzijn worden bepaald door:

1) Genetics (50%).
2) Health care (10%).
3) Non-health care (40%).

Hoe bewerkstellingen wij gezondheid en welzijn?

1) Onderzoek de factoren die de gezondheid van de patiënt bepalen (o.a. voeding, sociaal-economische factoren).
2) Geef het goede voorbeeld (rolmodel, politiek geëngageerd).

preventie

Preventie ondergeschoven kind in verkiezingsstrijd

Onderzoekers van het RIVM bekeken wat de negen grootste politieke partijen in hun verkiezingsprogramma's schrijven over preventie en stellen vast dat dat onderwerp er in de meeste programma's nogal bekaaid vanaf komt.

Voorbeeld ROKEN (RIVM)

- 25% van de bevolking rookt.
- Roken is in NL de belangrijkste oorzaak van sterfte en ziekte.
- Ruim 1/8 van de totale ziektelast is toe te schrijven aan roken.
- Zorgkosten door aan roken gerelateerde ziekten: 3,5 miljard euro in 2015 (= 4% totale zorgkosten).
- Maatschappelijke kosten: 33 miljard euro in 2015 (=5% bbp).
- In 2007 is 13,6 miljoen euro uitgegeven aan rookpreventie.

Conclusie: we geven 3000x (!) zoveel geld uit aan de schade door roken dan aan het voorkomen van schade (preventie)

Situatie in ‘onze’ ziekenhuizen

Betrokken bij gezondheid en gedrag

Preventie is het totaal van maatregelen, zowel binnen, als buiten de gezondheidszorg, die tot doel hebben de gezondheid te beschermen en te bevorderen door ziekte en gezondheidsproblemen te voorkomen.

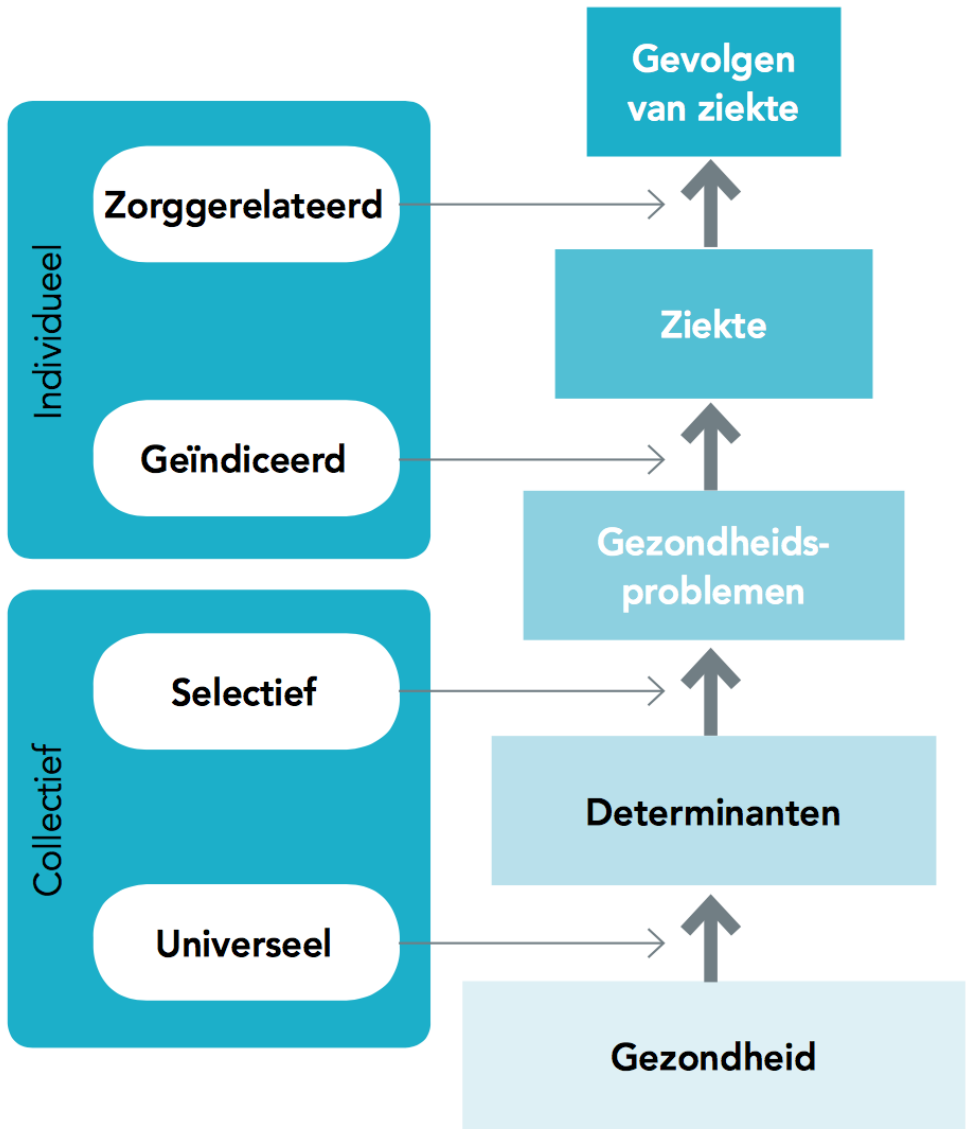

Zorggerelateerde preventie
Richt zich op individuen met een aandoening of een of meer gezondheidsproblemen. Het doel hierbij is om het individu te ondersteunen bij zelfredzaamheid, het reduceren van de ziektelast en het voorkomen van complicaties.

Geïndiceerde preventie
Richt zich op het individu die vaak nog geen gediagnosticeerde ziekte heeft, maar wel risicofactoren of symptomen laat zien. Het doel is om ontstaan van ziekte of verdere gezondheidsschade te voorkomen, door een interventie zoals een behandeling.

Selectieve preventie
Richt zich op (hoog)risicogroepen in de bevolking. Het doel is om gezondheid van specifieke risicogroepen te bevorderen door het uitvoeren van specifieke lokale, regionale of landelijke preventieprogramma's. Onderdeel van een dergelijk programma is het opsporen en leiden naar zorg.

Universele preventie
Richt zich op de algemene bevolking, die niet gekenmerkt wordt door een verhoogd risico op ziekte. Het doel is om de kans op het ontstaan van ziekte of risicofactoren te verkleinen.

figuur is gebaseerd op informatie uit: www.volksgezondheidenzorg.info

VOORGESTELDE AGENDA RICHTING 2025

1. *Vergroting van de kennis en bewustwording* bij zowel patiënten, als medisch specialisten over de relatie tussen leefstijl, gezondheid en ziekte, en functioneren.

2. De medisch specialist richt zich hierbij op *Positieve gezondheid* waarbij het functioneren en het (fysiek en psychisch) welbevinden van de patiënt centraal staat.

3. De medisch specialist biedt patiënten *actief* hulp op het gebied van preventie.

Doel en vragen t.a.v. de ambitie 2025

Doel: medisch specialisten worden zich bewust, denken na en wisselen informatie uit over leefstijl, gezondheid, functioneren en genezing binnen het werk.

Vragen:

1) Hoe creëren we bewustwording en een actieve houding?
2) Hoe geven we concrete invulling aan het gestelde doel?
3) Wat en wie zijn er nodig om het doel te bereiken?
4) Welke initiatieven zijn gestart en wat zijn de resultaten?
5) Wat ging goed? Zijn er belemmeringen?

Beschikbare kennnis delen op toegankelijk wijze (visie@demedischspecialist.nl)!

Presentatie Francoise Klessens

Stelling 1

Preventie loont niet!

De goedkoopste patiënt is een dode patiënt.

Stelling 2

Preventie houdt de patiënt uit het ziekenhuis en levert dus geen geld op.

Stelling 3.

Preventie is ketenzorg.

De huidige financieringstructuur belemmert de samenwerking tussen 1e en 2e lijn.

Stelling 4

Medisch specialisten (en ziekenhuizen) moeten in gesprek met de gemeente om kwetsbare groepen in de regio op te sporen en hun gezondheid te verbeteren.

Stelling 5

Gezondheid wordt bepaald door opleiding en ‘postcode’ en is derhalve een taak van de overheid.

Stelling 6

De medisch specialist is een rolmodel aangaande preventie.

Hij/zij dient het goede voorbeeld te geven.

Een dikke specialist die rookt en drinkt is niet geloofwaardig.

Stelling 7

Een medisch specialist wordt niet opgeleid om aandacht te besteden aan preventie, maar om ziektes te genezen.

Schoenmaker houdt je bij je leest!

Stelling 8

Opleiding is essentieel om de ambitie aangaande preventie waar te maken.

Preventie, inclusief het leren aanbieden van concrete handvatten, moet daarom een verplicht onderdeel zijn in elke opleiding tot medisch specialist.

Stelling 9

Preventie is betuttelend.

De patiënt is zelf verantwoordelijk voor zijn gedrag.

Stelling 10

Het ziekenhuis dient goed voor haar personeel te zorgen.

Het personeelsrestaurant van het ziekenhuis dient ‘kroketvrij’ te zijn.

Stelling 11

De autoriteit van de medisch specialist zou gebruikt moeten worden om de industrie te bewegen gezondere producten te maken, bv. om minder suiker in frisdranken te doen.